

Vi kvinnor

I Demokratiskt Världsförbund

ÅRG. 6
1954
Nr 7

FOLKREPUBLIKEN KINAS *självklara rätt*

Oaktat all strid, alla krig som övergått världen, alla förstörelse-redskap mot livet som under tidernas gång uppfunnits — till och med atomvapnet och den allt förgörande vätebomben — har likväl samtidigt också motsatta krafter arbetat sig fram och sökt hävda en samling till fred.

I början av år 1918 påyrkade Amerikas dåvarande president, Wilson, "en allmän sammanslutning av nationer i syfte att lämna samma ömsesidiga garantier för politiskt oberoende och territoriell integritet åt både stora och små nationer". Trots motstånd genomdrev Wilson på fredskonferensen efter det första världskriget att förbundets upprättande sammankopplades med fredstraktaten. Wilson hade själv med sig ett utkast till denna förbundsakt. Även från Frankrike och Italien förelåg förslag i frågan. Dessa olika förslag samarbetades och den 14 februari samma år antogs preliminärt en förbundsakt, vilken definitivt antogs den 28 april. Ursprungliga medlemmar av förbundet skulle enligt akten vara dels de allierade och associerade makterna, dels de 13 (neutrala) stater som i akten inbjöds att ansluta sig före den 1 mars 1920. Wilson lyckades dock ej förmå Förenta Staterna att ansluta sig. Sverige inträdde i förbundet den 9 mars 1920.

Nationernas Förbund mäktade tyvärr ej upprätthålla freden. Men hur svår den än må vara att förverkliga och vidmakthålla låter fredstanken sig ej nedtystas sedan den en gång blivit väckt. Nationernas Förbund försvann visserligen men efterträddes av Förenta Nationerna, vars stadga består av 111 artiklar. De undertecknades

av de Förenta Nationernas regeringar den 26 juni 1945.

Den gången gick Amerika med. Men FN står i verkligheten ej öppet för alla stater, just på grund av USA:s hållning. USA har nämligen gång på gång med sin röst vägrat världens största stat, folkrepubliken Kina, med dess 600 miljoner invånare, säte och stämma i FN. Och varför? Är det oförmåga att erkänna en makt, större än ens egen, därtill ett land med en gammal kultur och en utpräglad fredskärlek. Det framgår tydligt att USA därigenom handlat i strid med FN:s stadgar. I FN:stadgans artikel 4 heter det bland annat: "Medlemskap i För-

enta Nationerna står öppet för alla fredsälskande stater, vilka åtaga sig de förpliktelser som denna stadga ålägger och enligt organisationens uppfattning kunna och vilja uppfylla dessa förpliktelser". Hur vågar Amerika bestrida att den stora och fredsälskande Folkrepubliken Kina ej skulle göra detta?

FN:s generalförsamling har nu åter sammanträtt. Norges utrikesminister, Halvard Lange, har där tagit upp frågan om Folkrepubliken Kinas självklara rätt till medlemskap i FN. Varför, och hur länge, skall USA kunna förhindra Kinas inval? Till sist blir det väl också Amerikas tur att ge med sig.

Elisabeth Tamm.

Tre dikter

AV ELISABETH MALMBACKEN

Begravning

*De rörde sig stilla
i sina svarta kläder.
Deras ansikten var lika rynkiga
som hennes, som låg i kistan,
men inte så gula.
Från alla hörn kom de,
strålade samman i en svart klump
runt prästen.
Gubbarna drog begravningssockar
och hissade mustascherna på halv
stång
och i gummornas munvinklar
tyngde sorgens lod.
Prästen tog upp en psalm
och de stämde in med tunna
sorgflorsbehängda röster.
Prästen läste myndigt och milt
och de nickade eftersinnande.
Vid kaffet
blötte de skorpor och undrade
hur mycket barnen fått ärvva.*

Episod

*Bara lite solstänk
över en smutsig vattenpöl.
Ingenting annat
men ändå:
detta stillsamma solblänk
på en lerig landsväg
kom gråvåderstankarna att smyga
bort
liksom skamsna spindlar.*

Stockholm

*Barnen kivas om gungorna
och kladdar i sandlådan.
På bänkarna sitter mammor:
strumpstickarna blänker i solen.
Almarna doftar späd grönska
kring Snöklockan.
När ambulansen tjuter förbi
vänder en mamma på huvudet.
Ett ögonblicks stillhet
sedan klirrar stickorna på nytt:
en avig, en rät.*

Ruth Adler:

Deras glädje blev vår...

Den 23 augusti firade Rumäniens folk 10-årsminnet av befrielsen från fascismen och rumänska kvinnoförbundet hade inbjudit SKV att sända en liten delegation på tre kvinnor för att delta i högtidligheterna. Bland dem som reste dit var RUT ADLER och hon ger här några glimtar från det månadslånga uppehållet i Rumänien och festdagarna i Bukarest.

Tänk, att tillhöra ett världsförbund där den gemensamma grundåskådningen kortast kan uttryckas så: den fred, vänskap, frihet, kultur jag vill för mig och mina, vill jag också, obetingat, för dig och dina!

Så har man plötsligt vänner i alla länder — underbart!

Vi tre svenska K.D.V.-deleger, inbjudna till Rumänien över dess nationella högtidsdag den 23 augusti, kände detta så påtagligt, från första ankomstögonblicket vid flygplatsen i Bukarest, med dess undran och spänning, blommor och omfamningar till avskedsstundens visshet och vemod, blommor och omfamningar på samma plats fyra veckor senare.

Bukarest — huvudstadens 1½ miljon människor — dibarn allenast undantagna — i bråskande förberedelser för den stora dagen — den 23 augusti 1954 — tioårsdagen av befrielsen. Husen smyckas med flaggor och girlanger, talarstolar reses, i varje gathörn trollas fram utsmyckade salustånd för mat och dryck, frukt och sötsaker: ingen husmor ska behöva laga mat den dagen! Och eftersom solen strålar lika varmt — 35-40 grader — var dag från en himmel som alltid tycks vara blå — kan allting försiggå ute.

Gatuvimlet är vanligen på sommaren livligast mellan kl. 8-12 på kvällen, men nu, dagarna före 23 augusti, ljuder spel och sång och myllrande steg från gryningen till långt över midnatt. De tusental av arbetar-

Samman med en indisk kvinnodelegation besöker här svenskorna en fabrik i Bukarest. Längst t. v. — bakom indiskan med flätorna — skyttar Rut Adler, bakom den andra indiskan syns Eva Nordholm och blondinen i vita rocken bredvid henne är Gunborg Johansson.

partisan-kultur-och-bondegrupper som utvalts på sina hemorter över hela landet att representera dessa vid jubileumsfestligheterna i huvudstaden, utgör redan ett färgrikt inslag i gatubilden.

De tretton eller fler olika nationaliteter som tillsammans utgör det rumänska folket, visar i sina olika, ofta praktfulla nationaldräkter, i sina folkdanser, sina sånger, sin bygdemusik särarten, och det kynne som utmärker var och en av dessa nationaliteter. Väl är man grek, ungrare, serb, bulgar, ryss, turk, tysk men främst — och allra mest inför den 23 augusti — är man en del av det rumänska folket, ägare, äntligen, till det älskade landet.

Traiasca 23 augusti — Leve den 23 augusti, minnet av Rumäniens befrielse — i varje affär, fabrik, skola, sjukhus, barnhem, hotell, kafé, inom- och utomhus ser man den parollen lysa som en festlig fanfar emot en från en röd banderoll eller mot bakgrund av de rumänska färgerna, ofta förenad med en liten blomstersmyckad utställning, visande utvecklingen inom just detta avsnitt av stadens liv.

Vi hade förberett oss till jubileumsfestligheterna genom besök i det historiska museum som omfattade material- och dokumentsamlingar från folkets kamp mot in- och utländ-

ska förtryckare. Genom demonstrerande föredrag av vårt älskvärdt otröttliga värdfolk och museets personal (som visste av egen hård erfarenhet vad de talade om) fick vi den inblick i den historiska bakgrunden som är så nödvändig för en främling som vill förstå och något lära känna ett annat folk.

Vi kunde förstå den nära förbundenheten med det ryska folket, när vi visste hur detta bidrog till Rumäniens befrielse på 1870-talet från det flerhundraåriga turkiska herraväldet. Och hur den nybildade Sovjetunionen efter första världskriget förhjälppte Rumänien till bättre fredsvillkor än det eljest skulle fått. Och slutligen — vem kunde misstaga sig på äktheten i jublet varje gång Sovjets namn nämndes, då man visste att befrielsen från den tyska ockupationen under andra världskriget, befrielsen från kriget på Hitlers sida (som den inhemska fascistiska Antonescuregimen tvingat folket in i), befrielsen från denna fascistiska regim den 23 augusti 1944, lyckades för det rumänska folket tack vare sovjetarméns och sovjetfolkens insats!

Vi satt på åskådarläktaren denna 23 augusti, vi hörde och såg det rumänska folket fira tioårsdagen av sin befrielse, med att visa vad de vunnit, vad de hunnit med under des-

sa tio år, i kampen mot fattigdom, okunnighet, mot bristerna i ett krigshärjat land, mot det fruktansvärda arvet av ett utplundrarsystems liknöjdhet inför sitt folks ve och väl. Vi hörde med vilka medel de tagit upp kampen för en stigande levnadsstandard: samarbete, utbildning, vetenskap, hälsomöjligheter, kollektiver, kooperativer — vi hörde deras planer för de närmaste åren, vi hörde ordet fred — pace — i alla sammanhang överallt!

Och så upplevde vi, deras vänner från kyligare luftstreck, att deras glädje blev vår, våra ögon tårades av gripenhet och stolthet när vi såg dessa tusenden av arbetar- och bondeveteraner med sina slitna fanor från kampåren — vi tänkte på deras år av illegalitet, på fängelsehålor och tortyr som inte kunnat knäcka deras mod eller hejda deras väg till seger. Vi såg många kvinnor bland dem. Fackföreningar, industrier, yrkesgrupper demonstrerade alla med prov på sin produktion eller emblem för sin verksamhet, bönderna kom på sina traktorer och skördetröskor, idrottsfolket med sina skidor, sin fotboll, sin diskus och allt som hör sporten till. Pionjärerna, skolungdomen, flickor och pojkar med sina röda dukar och blommor i händerna kom i sjungande, jublande tusental

Margit Lindström:

Ett odemokratiskt FN-beslut

En åtgärd av FN:s Ekonomiska och Sociala Råd i april i år har väckt stor uppmärksamhet och oro bland FN-representerade kvinnoorganisationer samt f. ö. bland alla organisationer vilka såsom konsultativa, icke-regeringsorganisationer har rätt att delta i olika FN-organs arbete. Det är beslutet av den 6 april att beröva Kvinnornas Demokratiska Världsförbund dess ställning som konsultativ medlem, kategori B, i Ekonomiska och Sociala rådet och därmed omöjliggöra förbundets deltagande i något av FN:s organ.

och så — slutligen, men till synes utan slut, arbetarmassorna, familjerna, kvinnor, män och småbarn — kanske var det det vackraste av alltsammans — man beräknade ett deltagande i demonstrationen av omkring 1½ miljon människor — den varade också mellan fyra och fem timmar. Tänk er, inblandat i detta, här och där med jämna mellanrum de s.k. kulturgrupperna, folkdanslag i nationaldräkter som hela tiden medan demonstrationståget skrider framåt

Förslaget om KDV:s uteslutning ställdes av USA:s delegat. Det antogs med 9 röster mot 5 samt 4 nedlagda. Denna majoritet är som synes högst tvivelaktig, då antalet röstande medlemsnationer var 18 och nej-rösterna plus de nedlagda tillsammans blir lika många (9) som rösterna för USA:s uteslutningsförslag. Bland de nio som stödde USA var Chang kai Sheks representant.

Svenska Kvinnors Vänsterförbund riktade i sitt brev till FN:s generalsekreterare Dag Hammarskjöld, med anledning av detta, särskilt uppmärk-

dansar till sina egna spelemäns strängamusik — allt blandades till en oförglömlig symfoni av färger, rörelse, rytmer.

Och minnet av det rumänska folkets befrielse blir en levande realitet även för oss. Liksom de varma källflöden på vilka detta land är så rikt, vällde känslan av lycklig mänsklig gemenskap, som en gåva att föra med sig hem, genom alla språk- och tull- och nationsgränser och för alltid.

Det går inte att i en artikel redogöra för de resultat som vunnits på de tio åren, sen den 23 augusti 1944 — de är överväldigande! För oss som under 150 år dragit fördel av fred och lugn utveckling, låter det inte nog, att svälten hos de stora massorna övervunnits, analfabetismen likviderats, att människovärdet kommit till sin rätt, att alla kan få arbete och utbildning, att lika lön ges för lika arbete, att barn och mödrar ägnas stor omsorg, att vetenskap och kultur blomstrar som aldrig förr.

Men kanske förstår man något av förvandlingen, om man tänker på att detta folk först för tio år sen började sitt eget liv, att det på dessa tio år tagit steget från feodalismen med dess jordlösa kondeproletariat och storkapitalismen i dess hänsynslösa utnigningsformer till en jordbruks- och industristat i moderna former och — i folkets egen regi.

Ett grönsakstorg i Bukarest, vittnande om det överflöd av ljusliga grönsaker som en gyllig sol hjälper till att framlocka ur Rumäniens jord.

MARIE-CLAUDE VAILLIANT-
COUTURIER,
KDV:s generalsekreterare.

samheten på den principiella sidan av frågan. Normerna för organisationers ställning som konsultativa medlemmar måste vara fastställda efter vissa fasta principer och dessa principer måste respekteras av alla medlemsnationer. Atgärden att utesluta KDV innebär ett åsidosättande av de demokratiska principerna för icke-regeringsorganisationers deltagande i FN. Det innebär att ett godtyckligt förfarande, inspirerat av subjektiva politiska synpunkter och möjliggjort genom en tillfällig, högst instabil majoritet, fått ersätta klara principiella ställningstaganden. Med politikens växlingar kan ju när som helst ett sådant läge uppstå att uteslutning drabbar någon av övriga icke-regeringsorganisationer, eftersom man tillåtit ett åsidosättande av själva principen. Insikten om faran av denna utveckling är stark bland alla FN-representerade icke-regeringsorganisationer, därom vittnar bl. a. det faktum att icke-regeringsorganisationerna, på sin speciella konferens i Geneve i slutet av juni i år, tagit upp frågan om principerna i förhållandet till FN på dagordningen.

Till den sistnämnda konferensen presenterade KDV:s sekretariat ett memorandum vilket förstinstämmande refererar den mening som framfördes av icke-regeringsorganisationernas femte allmänna konferens. I denna konferens uttalande framhålls det bl. a.: att icke-regeringsorganisationerna står i direkt kontakt med de nationella regeringarna och med folken; de kan tala fritt och ge uttryck för en kritisk objektivitet vilket är politiskt omöjligt för regeringsinstitutioner; de representerar en stor reserv av kännedom om lokala förhållanden och erfarenhet i specialproblem; de spelar en ständigt betydelsefullare roll inom varje område av det konsultativa systemet; utan deras hjälp skulle vissa av FN:s programpunkter inte ha kunnat ta form.

Det är med andra ord så att genom icke-regeringsorganisationerna folken själva på ett mer direkt sätt än genom sina regeringsdelegationer har tillfälle att delta i FN. Därför är det viktigt att stärka dessa organisationers ställning i FN-arbetet och framför allt att slå vakt om deras rätt att delta där.

Icke-regeringsorganisationernas allmänna konferens fastslår i samma dokument som ovan citerats: "att stödja FN i dess arbete innebär inte automatiskt godkännande av varje beslut, aktion eller åtgärd av FN. FN-organens beslut är majoritetsbeslut och man kan inte utgå ifrån att alla beslut som fattats enligt denna princip skall godkännas eller understödjas av en organisation. Att stödja FN i dess arbete måste därför även innebära att organisationerna får tillräcklig marginal för att kritisera beslut och aktioner av FN-organ".

KDV framhåller i sitt memorandum att ovannämnda principer icke respekterats vid beslutet om dess uteslutning. Man framhåller vidare KDV:s världsomspännande aktivitet just för att skapa respekt för principerna i FN:s stadga, för att försvara kvinnornas rättigheter, främja barnens bästa, stärka vänskapen mellan kvinnorna och bidra till freden i världen. Varje år fr. o. m. 1947 har KDV:s representant deltagit i Ekonomiska och Sociala rådets kommissioner och andra ifrågakommande FN-organs arbete, utom i de fall då deltagandet omöjliggjorts genom

I inför öppnandet av FN:s generalförsamlings möte i New York den 21 september sände Svenska Kvinnors Vänsterförbund följande brev till församlingens ordförande med anledning av KDV:s uteslutning.

Herr ordförande.

Inför den session av FN:s Generalförsamling som nu börjar vill vi underställa Eder, herr Ordförande, vår protest mot att KDV utesluts ur FN-organens arbete, en åtgärd som vidtogs i april i år genom beslutet att främtaga KDV dess status som konsultativ medlem av kategori B, vilken ställning förbundet innehaft sedan 1947.

Vi betraktar detta beslut som stridande mot FN-charterans principer och som skadligt för FN:s prestige och idén om dess universalitet. Det nämnda beslutet — vilket för övrigt antogs med en högst tvivelaktig majoritet — innebär i själva verket att man ersatt principer med godtyckliga förfaranden och utgör ett hot om uteslutning ur FN gentemot varje organisation som inte gillar den ena eller andra medlemsregeringens politik.

De miljoner kvinnor som står samlade i KDV — från öst och väst, från länder som är medlemmar i FN och länder som inte är representerade där — kräver rätten att få fortsätta att genom sitt förbund föra sin talan i FN till förmån för fred och socialt framsteg, för kvinnornas rättigheter och barnens bästa. KDV har alltid kämpat för att stärka FN:s betydelse som instrument för det internationella samarbetet för fred, och förbundet har genom en omfattande praktisk verksamhet visat sin vilja att bidra till att omsätta de av FN proklamerade målen i levande verklighet.

Vår organisation understöder därför energiskt KDV:s begäran att återfå sitt konsultativa medlemskap status B och anhåller om att Ni, Herr Ordförande, ägnar denna fråga hela den uppmärksamhet den förtjänar samt verkar för att åstadkomma en omprövning av densamma i syfte att återinsätta KDV i dess rättigheter rörande dess representation i FN.

USA:s vägran att ge inresevisum till New York till KDV:s delegat, vilket hänt upprepade gånger. KDV:s roll i FN-arbetet är oerhört betydelsefull

(Forts. å sid. 13).

VI HAR HANDLAT I TILLIT TILL MÄNSKLIGHETEN

— De "försök" med atom-bombningar som amerikanerna företog på Marshallöarna och som på långt avstånd från den förbjudna zonen drabbade japanska fiskare och deras fångst med radioaktivitet, är helt enkelt en förbrytelse mot hela mänskligheten. Dessa försök kan få oförutsedda, oberäknliga konsekvenser som kan drabba de mest avlägsna platser och visa sig efter mycket lång tids förlopp. De kan framkalla nya, okända sjukdomar som kan sprida sig över hela jorden. De kan också frigöra radioaktivt damm, som kan falla ner var som helst — hos oss — hos amerikanerna — ingen kan förutsäga var.

Irène Joliot-Curie säger orden mycket långsamt, hon liksom väger varje sats. Hon sitter på kontoret i Curielaboratoriet, som hon leder, och där allt är systematisk ordning och stillhet, inga ljud tränger in utifrån. Men bakom hennes lugna väsen märker jag vreden och sorgen hos denna stora vetenskapsman som samman med sin livsledsagare har gjort en av de största upptäckterna i vår tid, och som nu ser den utnyttjad på ett sätt som kan förvandla den från en hjälp för människorna till en olycka för hela mänskligheten.

Irène Joliot-Curie är professor vid Sorbonne-universitetet, hennes man, Frédéric Joliot är professor vid Collège de France. Samman med honom har hon fått Nobelpriset, och hennes titlar och utmärkelser är så många — och så välförtjänta — som kanske ingen annan kvinnas av i dag.

Men låt oss icke för vetenskapsmannen glömma kvinnan bakom. Den höga smala gestalten, den breda välvda pannan, de klara ögonen, det sällsynta, flyktiga och nästan naiva leendet vittnar om en personlighet med en osedvanlig energi och en osedvanligt hög moral.

Hon fortsätter: — Varken jag eller Frédéric Joliot-Curie är förvånade

över "de oförutsedda verkningarna" av de amerikanska försöken. Och våra amerikanska kollegor kan inte åberopa sig sin ovetenhet eller sin överraskning — vad vi vet, det vet de också! Den gång vulkanen Krakatau hade sitt stora utbrott höll dammskyarna sig svävande över hela jorden i årtal, det vill säga över alla världsdelar, man kunde se hur de beslöjade solnedgången. Och på den tiden föll där tid efter annan damm över de mest oväntade platser. Så kan ni kanske föreställa er vad en atombombs- eller vätebombsexplosion kan åstadkomma! Ett regn av radioaktivt stoff kan falla var som helst — också över amerikanskt territorium. Och det bör det amerikanska folket veta. Bara det faktum att amerikanerna avspärrar en del av Stilla havet, som om det var ett hav innanför Amerikas gränser, visar att de går för långt. Det är ett vittnesbörd om deras förakt för andra folkslag.

— För övrigt är dessa "säkerhetsgränser" helt illusoriska, för där kommer överallt att finnas fisk eller andra djur som drabbas, men inte dödligt, och de kommer att sprida radioaktiviteten ut över dessa gränser. De japanska fiskarna fiskade ju också långt utanför "säkerhetsgränserna", och ni vet själv vad där skedde. Men risken är långt större än vad man till dags dato har kunnat fastställa. Farorna kan vara mångfaldiga. Det kan förorsaka klimatförändringar, biologiska förändringar kan inträffa på levande varelser, människor eller djur, mycket lång tid efteråt. Okända mutationer kan uppträda. Jag upprepar att det är omöjligt att precis beräkna alla de faror som uppstår vid dessa experiment. Hela mänskligheten borde protestera. Mannen på gatan har ingen aning om vad som hotar honom om dessa experiment fortsätter. Ingen garanterar oss att det inte uppträder oförutsedda verkningar lång tid efteråt, också här, i vårt land. Man måste nå fram till ett för-

(Forts. å sid. 8).

INTERVJU MED

Irène Joliot-Curie

Där seriemagasin är ett okänt begrepp

*Staden med 20 teatrar
och 15 biografer*

Fjorton dagar i juli tillbringade jag i Polen som medlem i en skandinavisk delegation, inbjuden av polska fredskommittén för att fira tioårsminnet den 22 juli av befrielsen från fascismen. Det var veckor, fyllda av nya upplevelser och intryck från ett land, som blev oerhört illa åtgånget under kriget men där man nu med stor tillförsikt arbetar på återuppbyggnad av det förstörda och nyskapande på alla områden.

Vi kvinnliga delegationsmedlemmar besökte en dag KDV:s polska avdelning, där vi mottogs av bl. a. dess vice ordförande, minister Pragierowa, som berättade om kvinnoförbundets verksamhet. De första åren efter kriget hade uppgiften framför allt varit att förbereda kvinnorna för deras arbete i det nya Polen och förklara för dem vad detta samhälle kunde ge dem. Tidigare hade kvinnorna inte haft samma rättighet som männen att arbeta inom alla yrken. Nu arbetar de inom produktion och administration och likalönsprincipen är helt genomförd. Det berättades, att även många kvinnor i fyrtioårsåldern och däröver nu genomgår yrkesutbildning på olika områden.

Kvinnoförbundet behöver inte längre syssla med dessa problem. Dess uppgift är för närvarande mer att ge kvinnorna del av kulturen och göra dem samhälleligt aktiva. Tre kvinnor är med i regeringen och av cirka 460 deputerade är 76 kvinnor. Om kvinnoförbundets verksamhet fick vi vidare veta, att man arbetar med små grupper inom bostadsområdena, där cirklar i olika ämnen, biografbesök etc. organiseras. Kvinnorna i Polen är lika alla andra kvinnor: de vill ha något konkret att syssla med, och man har därför på sitt program även sömnad och andra praktiska sysselsättningar. Ibland organiseras stora möten, som blir väl besökta, om man kan bjuda verkligt intressanta program.

Varje år anordnas i Polen en BOKENS och PRESSENS DAG och där ges stort utrymme åt barnlitteraturen — från de minsta bilderböcker till tonåringarnas förstrelseläsning. Det här unga paret fördjupar sig i en av de många underbara bilderböcker som den polska barnlitteraturen är så rik på.

Vad jag särskilt fäste mig vid i Polen var det målmedvetna arbete man nedlägger på att föra ut kulturen till folkets breda lager. Det visade sig på många sätt. Kolorerad press och seriemagasin såg man ingenting

Denna bild är hämtad ur en av de fjortio-sande bilderböcker artikelförfattarinnan hade med hem från Polen. Det lustiga är att de små kannorna är tillverkade av urblåsta äggskal och papper och vackert dekorerade i gamla polska mönster.

av. I stället såg man här och var på gatorna enkelt uppslagna bokstånd — ett sådant fanns för övrigt även i foajén till en biograf som vi besökte — där alla slags böcker såldes såväl för barn som vuxna. Där återfann man i polsk översättning bl. a. Iliaden och Odysseen, verk av Dickens, Balzac, Flaubert och Zola samt de stora ryska klassikerna. Jag har med mig hem några barnböcker med utomordentliga illustrationer och beklagar bara, att jag inte förstår polska, så jag kan översätta dem för min lilla minsta tös.

Det finns i Polen utom stadsbiblioteken 4.000 verkstadsbibliotek och 10.000 vandringsbibliotek. En miljon av fackföreningarnas 4,5 miljoner medlemmar lånar böcker. 1952 var antalet lästa böcker per låntagare i genomsnitt 14. Vid besök på slottet Nieborowie, beläget cirka 12 mil från Warszawa och numera använt som rekreationshem för författare, konstnärer och vetenskapsmän, besåg vi

ett litet bybibliotek, som visades av den kvinnliga föreståndaren. Bibliotekets område hade 5.000 invånare. Av dem var 700 låntagare och medeltalet boklån per månad var 400.

Fackföreningarna gör en stor insats i kulturarbetet genom de kulturhus, som är organiserade i anslutning till fabrikerna och där man arbetar med studiecirklar i alla upptänkliga ämnen. I de större fabrikernas kulturhus är ända upp till 15—20 personer heltidsanställda.

I kampen mot analfabetismen (före kriget var 23 % av befolkningen analfabeter) har fackföreningarna verksamt bidragit. 130.000 personer har lärt sig läsa och skriva i studiecirklar. Vidare har aftonskolor för arbetare inrättats, där folkskole- och mellanskolekurser genomgås.

Stort intresse ägnas vid kulturhusen at teaterverksamhet, musik, folkdanser och balett. Det fick man ett mycket starkt intryck av vid en festföreställning på kvällen den 22 juli i Lublin, dit tioårsjubileets huvudfest var förlagd. Där medverkade körsångare och folkdansare — amatörer såväl som professionella — i ett program så tjugande för både öga och öra, att vi satt andlösa. Det lär finnas inte mindre än 40 sång- och dansensembler av en sådan kvalitet, att de med framgång skulle kunna uppträda var som helst utanför Polen.

Teaterintresset är mycket stort. I Warszawa, som f. n. har 900.000 invånare, finns t. ex. 20 teatrar — av dem två för barn och en för ungdom — mot endast 15 biografer. Genom fackföreningarna kan man på arbetsplatserna köpa biljetter till såväl teatrar som biografer till halva priset.

I hela Polen finns 80 s. k. ungdomspalats och det största av dem finns i Stalinograd, som vi besökte en dag. Palatset, som är öppet för barn och ungdom från 9 till 19 år, har fem avdelningar: för vetenskap, teknik, sport, kultur och musik samt bibliotek, och förfogar över femtio rum för olika specialiteter. En stor simhall finns till och med. Dessutom har man en avdelning för massarbete med biograf- och teaterföreställningar samt konserter.

Då vi besökte palatset, hade barnen sommarlov. De olika specialrummen stod tomma, men i en stor sal satt unga schackspelare från tioårs-

VI HAR HANDLAT I TILLIT TILL MÄNSKLIGHETEN

Forts. från sid. 6).

bud mot atomvapen genom högtidlig överenskommelse mellan alla världens länder.

Dessa ord får en särskild tyngd, uttalade av denna nyktra kvinna som i alla sammanhang föredrar vetenskaplig noggrannhet.

Jag vågar ställa en indiskret fråga:

— Den gången Ni uppdagade den konstgjorda radioaktiviteten förutsåg Ni utan tvivel riskerna för att denna stora upptäckt kunde utnyttjas till krigsändamål?

Irène Joliot-Curie vänder bort blicken:

— Ja, det förutsåg vi. Då jag i Bretagne hörde om explosionen över Hiroshima kom det inte som ett oväntat slag för oss, hela världen talade ju om de amerikanska experimenten med atombomben. Men det var ett mycket hårt slag. Och jag kan bara svara Er med de ord som min far, Pierre Curie, uttalade år 1903 med hänblick på radium:

"Det är uppenbart att i brottsliga händer kan radium bli mycket farligt, och man måste därför fråga sig själv om mänskligheten har någon nytta av att känna naturens hemligheter, om den är mogen till att draga fördel av det eller om det kommer att skada den. Exemplet med Nobels uppfinning är typiskt.... Men jag

tror, som Nobel, på att mänskligheten kommer att skapa mera gott än ont av de nya upptäckterna".

Min far uttalade dessa ord, när han samman med min mor år 1903 tilldelades Nobelpriset.

Han handlade i tillit till mänskligheten och Frédéric Joliot och jag har handlat i samma tro... Framtiden ligger i människornas egna händer.

Denna kvinna, som har två barn och som redan med sina 54 år är mormor, vill med sina ord uttrycka att folken måste ta sitt öde i egna händer och kämpa för att de stora upptäckterna, däribland Frédéric och Irène Joliot-Curies upptäckt av den konstgjorda radioaktiviteten, skapar "mera gott än ont", det vill säga att de hjälper till att odla upp öknarna och göra jorden fruktbar i stället för att sprida död och hota mänskligheten med en ödeläggelse mera omfattande än alla historiens landsplågor.

I den lilla trädgården vid Curie-laboratoriet visar Irène Joliot på dubbelbysten av sina föräldrar:

— De arbetade för freden, för framtiden, för sina barn och för alla barn i världen. Frédéric och jag har också arbetat för att skapa lycka...

Det är som om denna kvinna, på en gång så osedvanlig och så rättfram, riktar en appell till alla goda människor i världen, i sitt eget namn, i Frédéric Joliot's namn och i makarna Curies namn — om att handla så att "mänskligheten kan skapa mera gott än ont av de nya upptäckterna".

Dominique Desanti.

aldern och uppåt, deltagare i en schackturnering. I den vackra teater- och biografsalongen fick vi sedan se en film, inspelad vid palatset under pågående termin, då det fanns barn i verksamhet i alla salar. Under sommarlovet arrangeras teater- och biograf-föreställningar och konserter samt utflykter och badresor.

Ett mycket starkt intryck gjorde den pietetsfulla återuppbyggnaden. I Warszawa blev bebyggelsen till 80 % fullständigt förstörd under kriget på grund av metodisk skadegörelse. Staden är nu återuppbyggd till omkring 40 % och man skulle kunna vänta sig att få se en helt ny stad. Man har emellertid valt att med hjälp av ritningar och fotografier återuppbygga

de kulturellt värdefulla byggnaderna så, att de får samma utseende som de hade före förstörelsen. Warszawas gamla stad har på så sätt återuppstätt. När vi besökte den var husen nyligen målade och det var underbart vackert. I Lublin hade man likaledes återuppbyggt den gamla staden, som i jubileumsdagens solsken var vacker som en sagostad med sina medeltida hus, smyckade med målningar som var exakt lika de ursprungliga. Jag hoppas innerligt, att freden skall kunna bevaras, så att man i Polen såväl som på andra håll i världen kan fullfölja återuppbyggnaden och på alla områden gå en lycklig framtid till mötes.

Märta Lindberg.

DET KÄNSLOKALLA BARNET

Det exempel jag här återger är hämtat ur engelsmannen Bowlby's bok "Barn utan hem". Boken var resultatet av en undersökning som en grupp psykologer på FN:s uppdrag verkställde för att utröna de hemlösa barnens läge, d.v.s. de barn som genom kriget och därmed sammanhängande orsaker kom att stå utan föräldrar. Det är beteendemönstret hos det känsllokalla barnet som här skildras, ett barn som under de första åren av sitt liv inte har haft någon som det kunnat knyta en varaktig känslomässig kontakt med.

Exemplet är en 8-årig flicka som hade blivit bortadopterad ett och ett halvt år innan hon hänvisades till mig. Hon var född utom äktenskapet och blev efter födel- sen sänd från släkting till släkting tills dess hon hamnade på ett upp- tagningshem; därefter var hon under två månader placerad i ett fos- terhem innan hon kom till de adoptivföräldrar som i sin tur kom till mig med henne.

De klagade över att hon ljög

och snattade. Föräldrarna förkla- rade att hon tagit mycket lätt på adoptionen. När de tog henne med hem och visade henne det rum hon skulle ha alldeles för sig själv och gick runt och visade henne huset och trädgården gjorde det synbar- ligen inte det minsta intryck på henne. Men hon verkade mycket livlig och "kärleksfull på ytan".

Efter att ha haft henne ett par veckor klagade modern till sin man över att barnet tydligen inte kunde visa någon ömhet och tillgi- venhet. För att använda moderns ord: "Flickan kunde gott ge mig en kyss, men det betydde inte något som helst". Mannen sade att hon väntade sig för mycket, hon måste ge barnet tid att vänja sig vid de nya förhållandena. Modern lät sig lugnas, men påstod dock fortfa- rande att det var något i vägen med flickan. Fadern sade att han för sin del inte kunde se något ga- let hos barnet.

Ett par månader senare klagade han emellertid över samma sak. Det var också den gången de upp- dagade att barnet inte var att lita på och alltid kom med undanflyk- ter. Ingen uppfostringsmetod hjälpte.

Läraren i skolan klagade också över hennes ouppmärksamhet och likgiltighet med sina skolsaker. Men hon klarade sig annars riktigt bra i de olika ämnena, vilket bara var att vänta, ty hon hade gott förstånd. Hon fick också vänner bland kamraterna, men ingen sär- skilt intim vän.

Efter ett och ett halvt års tid samman med barnet sade fadern: "Man kan helt enkelt inte få nå- gon kontakt med henne", och mo-

dern sade: "Jag vet den dag som i dag är inte mera om vad som försiggår i barnets sinne än den dag hon kom hit. Man kan helt enkelt inte komma henne in på li- vet. Hon berättar aldrig vad hon tänker och känner. Hon pratar på, men det är yta alltsammans". —

Så kan ett kontaktlöst barn allt- så utveckla sig. Den så kända och använda frasen: Ah, hon var så liten den gången — den duger in- te. De ting som sker i den mycket tidiga åldern, innan barnet fyllt två år, kan barnet naturligtvis in- te minnas, men det präglar barnet på det sättet att det bildar början till det mönster som präglar resten av dess liv.

Det barn som från späd ålder har varit vant vid en nära och till- fredsställande kontakt med sin mor, insuper omedvetet den erfa- renheten att kontakt med en an- nan människa är något underbart. Och från kontakten med den ena utvecklar ringarna sig lätt över den närmaste familjen till andra grupper av människor som barnet skall anpassa sig till senare i livet: lekkamraterna, skolan, arbetsplat- sen.

Den späda åldern är känslig för anpassning till andra och försum- mas kontakten med en enskild per- son här blir det mycket svårt att senare bygga upp känslomässiga förbindelser. Det barn som på ett barnhem har olika vårdarinnor el- ler under de första åren av sin till- varo har olika fostermödrar blir präglat av rotlöshet och kontakt- löshet resten av livet.

Det barn som under de första åren av sitt liv berövas kontakten med sin mor utan att få en full- god fast modersersättning, lär sig helt enkelt inte hur det ska bygga upp ett kontaktförhållande till en annan människa.

Det kan kanske låta underligt för många, ty — "känslor är ju något man har, inte något man ska lära." Men så är det alltså inte. Så är det bara för oss som har lärt det så tidigt att vi inte kan minnas att vi lärde det, men bara tror att så är det nu en gång.

Nej, också känslolivet och kon- takten med andra människor är en läroprocess, där fundamentet läg- ges i en tidig — mycket tidig ål- der.

B. B.

Inte minns barnet se- nare vad som skedde med det när det var i den här åldern — men det som skedde har ändå präglat det för hela livet, säger barnpsykologen.

Det händer ibland att en trakt, ett landskap, ett land kommer att ligga på sidan om den allmänna farvägen och så till en tid blir undanskymt. Så var hos oss länge fallet med Härjedalen och kan väl ännu sägas om Dalsland. Bland Nordeuropas länder intas platsen av Irland. Det är inte många i vår tid som i likhet med Gunlaug Ormstunga i den isländska sagan direkt från "Lundunaborg"* seglar västerut till "Dyvvlin"!* Att turisten är en sällsynt och uppskattad person i republiken Eire kan lä-

daler under folkvandringstiden kom den tidiga kristna kulturen att där få en fristad under en mer än 300-årig fredsperiod. Idyllen bröts av nordiska vikingar — särskilt danskarna — som i slutet av 700-talet började hemsöka de rika klostorsamhällena längs kusterna. Det var inte utan skuldkänsla å ett grannfolks vägnar som jag studerade den stora väggkartan i Dublins nationalmuseum, där vikingarnas härnadstag markerats och där ordet "the Danes" förekom vid nästan varje vik och flod-

minstone ett halvt dussin kloster som var för sig var centrum för intellektuellt och andligt liv, varifrån det utgick missionärer och kring vilka det växte upp skolor och vad som skulle kunna kallas den tidens universitet, där män från olika delar av Europa samlades kring någon stor religiös personlighet.

Ikke långt från Dublin, vid Glendaloch — de två sjöarnas dal — ligger ruinerna av ett dylikt klostorsamhälle. Har man en gång sett det glömmar man det inte lätt. Den lilla sjön

DEN OKÄNDA ÖN

av Signe Fredholm

sas mellan raderna i julinumret av skämttidningen Dublin Opinion, där kaptenen på den lilla kustångaren ropar ned från kommandobryggan: "Vi kan inte vänta på din åsna och kärra, Moloney, vi har två turister ombord!"

Är det bara namnligheten som gör att tanken lätt glider över från Irland till Island. Eller är det därför att bägge dessa länder kan se tillbaka på den period där sagan övergår — eller just har övergått — till historia som sin egentliga storhetsperiod? Denna period infaller tidigare för Irland och är av helt annat slag. Genom att ön slapp ifrån både koloniserande romare och härjande van-

myning tillsammans med ett ärtal. Ett bestående positivt minne lämnade dock de nordiska krigarna efter sig: på platser där de satte sig fast — deras makt bröts först i början av 1000-talet — anlades handelsplatser med befästa fort och dessa små samhällen växte så småningom ut till Irlands första städer. Dublin — Wexford — Waterford — Cork — Limerick m. fl. städer på ost- och västkusten har alla nordiskt ursprung.

Gaelerna — det keltiska folk som bebodde ön vid vikingarnas ankomst — var ett herdefolk organiserat i ett antal små kungariken och med djupt religiös läggning. Man känner till åt-

— ett klart öga i lotten av en skål, vars tre sidor utgöres av mörka berg och den fjärde öppnar sig till en leende dalkjusa! Dit kom en gång på 600-talet den unge prins Kevin och stannade kvar som eremit betagen av platsens skönhet och frid. Med tiden samlades andra fromma män omkring honom och vad som nu finns kvar är ruinerna av ett helt litet samhälle, själva grunden till små kyrkor och koningshus. Inte ens ett av de höga smala tornen av gråsten, så karaktäristiska för Irland på denna tid, saknas. De lär ha byggts som förvaringsrum för klostrens och kyrkornas skatter — det var dessa dyrbara kultföremål som de främmande rövare särskilt åträdde. På 800-talet förstördes klostret men återuppbyggdes senare och upplevde en ny blomstringsperiod. Det sista meddelandet om dess öde ger en anteckning i stiftets tideböcker för 1393: "Glen-dallogha brändes ned av engelsmännen sommaren detta år".

När friden väl var bruten skulle ännu två anfallsvågor gå fram över "den gröna ön" — normanderna och engelsmännen. Det sker under medeltidens århundraden och från ingetdera hållet var det från början fråga om en ordnad erövring: Stormän i ett land anfaller stormän i ett annat, sätter sig för en tid i besittning av deras egendom, bränner och härjar. Som fallet varit med vikingarna erövrar de erövrade snart de erövrare som stannar kvar i landet. Det blir blandade giftermål, nya inslag i den ursprungliga befolkningen. De normandiska baronerna och deras ätt-

En irländsk bondgård — påminner det inte om Skåne?

* London.
* Dublin.

Två gamla kvinnor i ett irländskt fiskeläge. Där bär man ännu den gamla kappan med kapuschong.

Bekantskap gjord under en resa

lingar gifter in sig i förnåma gaeliska familjer och antar gaeliska seder vilket med oro ses av de starka engelska elementen inom landet och slutligen framkallar en katastrof. Men verkligt bittert allvar blir det först, när England ansluter sig till reformationen. Först då antar den engelska konungen titeln Kung av Irland — i samband med indragning till kronan av kyrkans egendom(!) — och blir kyrkans överhuvud. Så skingrades den gamla folkliga föreställningen att påven var öns egentliga herre och Englands kung endast hans representant. Och med den nya bekännelsen kommer snart religionsföljelsen. Från engelsk sida fördes ett hänsynslöst utrotningskrig mot katolicism (och katoliker) så mycket mer som man var medveten om att striden för den gamla tron av irländarna snart sammankopplades med kampen för politisk frihet.

Min resa som sträckte sig längs östra kusten med en del invikningar inåt landet kom att koncentrera sig kring tre huvudpunkter: Städerna Belfast, Dublin och Cork. Den förra är huvudort i Nordirland — den del av ön som vid den stora uppgörelsen

1920 valde att kvarstanna i union med England. Frågar man sig om orsaken till att detta landområde — ungefär en sjundedel av hela ön — inte följde moderlandet på dess väg mot friheten hamnar man återigen i 1600-talets religionskrig. Cromwell beslagtogs nämligen de katolska jorddrottarnas egendomar i större delen av den gamla provinsen Ulster, fördrev småfolket och lämnade ut jorden — eller sålde den — till skottar och engelsmän. Dylka s. k. "plantations" företogs också i andra delar av Irland, men aldrig i så stor skala. De nyinflyttade förbjöds t. o. m. att anställa katoliker i sin tjänst och kom så att utgöra ett slags protestantiskt reservat på den katolska ön. Numer är en tredjedel av befolkningen i Nordirland katolsk medan katolikerna i republiken Eire utgör 95 %. Belfast är en industristad med 450.000 invånare och verkar alltså mer engelsk än irländsk med sina stora fabriker för textil — särskilt linne — och tobak och sitt väldiga skeppsvarv som enligt resehandboken skall vara det största om inte "i världen" så åtminstone i Europa. Men man behöver bara komma utanför de grå gatorna för att mötas av öns skönhetsvärden. Irländare sade mig att deras ö liknade ett tefat — höga kanter runt om och en grop i mitten — och den underbara kustvägen från Portrush badort i norr till Belfast, där bussen under fyra timmar följer den slingrande vägen

mellan omväxlande tvärbranta basaltklippor och de mjukaste gröna kullar jävar inte påståendet. Detta var också en av de få dagar under min irländska resa, som sprickor mellan de grå skyarna släppte igenom några blå glimtar. Och säkert beroende på särskilda atmosfäriska förhållanden, men detta blå fick vid sin återspeglning i havet en himmelsk ljuvhet som snarare förde tankarna till Almqvists songes än till ett nordligt hav.

Men också tefatets "fotten" har sin stora charm. Kalkgrunden under myllan och det fuktiga, milda klimatet befodrar växtligheten, här kan man verkligen tala om den gröna ön! Äng och åker, hed och mossar omväxlar och överallt betande kreatur. Röda ayshirekor, vita och bruna får, beroende på om de blivit klippta eller ännu släpar på sin tunga kappa av ull. Slaktdjur är Irlands största exportartikel och England är dess största kund. Det gäller för bilisten att se upp när en ko emellanåt tar en liten promenad på vägen eller han råkar mitt in i en grupp ulliga får. Annars möter inte många faror. Bilarna är få. Upplivande är att ibland se en liten äsna förspänd en av dessa hemgjorda flämålade kärror med röda pinnar, som tycks vara ett gängse fordon på de sma gårdarna. Gångna tiders småarrendatorer under de stora godsen är numera självägande. Men jordbruket förefaller jämförelsevis föga mekaniserat om man undantar enstaka större gårdar. Jag var själv gäst på ett underbart dylikt ställe nere vid kusten med 100 jerseykor och annan utrustning där efter. Men under bilfärden från Belfast till Dublin, där vi gjorde en lång lov inåt landet för att min värdinna och chaufför skulle hämta familjens hembiträde, som varit hemma på semester, besökte vi ett av de små vitkalkade hus, av vilka vi farit förbi så många. Familjen hade ett litet jordbruk — en häst och en äsna, tre kor, några får och höns och en kalkonfamilj, som väste åt oss på gårdens kullerstenar. Men vi togs emot med samma självklara värdighet, som senare mötte mig på herrgården. Där var framdukat hembakat bröd, smör och nykokta ägg och en kastrull med tevattnen sattes på en öppen glödhög på den avlånga stenplattan i golvet som tjänade till eldstad. Jag kände mig ganska övertygad om att i något av de små uthusen förekom ett rik-

tigt kök med en järngryta hängande över en likadan glödhög och att den utgjorde familjens enda spis — precis som jag många gånger sett det nere i Sydfrankrike, där jag också smakat den utmärkta soppa som brukade lagas i grytan! När vi skulle resa kom mor på gården med två paket: det ena innehöll nyupptagen potatis och det andra en fet kyckling, en present från Marys föräldrar, och Mary själv, en stadig irländska klättrade upp i bilen.

Gränsen mellan det med England förenade Nordirland och republiken Eire är en tullbom och efter de sedvanliga frågorna om valuta, rökverk och tullpliktiga varor får bilen passera. Och landet fortsätter som förut, än i väldiga gröna vågor, som jämnas ut kring småsjöar och vattendrag, än i mossar, där man skördar den dyrtäta torven, ty Irland är skogfattigt och det är ont om bränslet. Ibland far vi igenom en by, en liten stad, men oftast ligger de små vita husen ensamma, strödda ut över landskapet. Ofta är de omgivna av en myckenhet av blommor. Rosor, höga häckar av ett slags perenna fuchsior, rhododendron som växer vilt på ängarna, höga och knotiga som förblåsta träd med violetta blomklasar hängande kvar ända fram i juli denna kyliga sommar. Ändå var jag inte i västerlandet, där häftiga regn spolar ned myllan i djupa dalgångar, där man kan finna en nästan tropisk växtlighet. Vintergröna ekar och äktkastanj förekom redan på ängarna kring Cork men palmer och söderns orkideer fordrar utöver Golvströmmen ett mera skyddat läge.

Saknar Belfast ett nationellt irländskt drag tycker man sig finna det desto mer i Eires båda största städer: Dublin och Cork. Skillnaden i storlek är betydande. Dublin är en stad på mer än halva miljonen medan Cork har ca 75.000 invånare, men i båda städerna ligger det rymd och ljus över de centrala delarna och kanske är det typiskt för Irland att den breda, öppna huvudgatan i Dublin uppkallats efter 1800-talets folkliga frihetshjälte Daniel O'Connell, (död 1847), vars ståtliga gestalt från sin höga sockel behärskar gatans nedre del, medan i Cork, öns skyddshelgon S:t Patrik givit sitt namn och sitt monument åt dess huvudstråk. Helgonet och frihetshjälten har båda spelat en viktig roll i Irlands histo-

Ingen semester för småbrukarhustrurna *om ej vikariatsfrågan ordnas*

Semestern är för länge sedan ett minne blott. Vädret var ostadigt och blev inte som man hoppats, men ändå skänkte dagarna vila och avkoppling. Detta att få vistas i annan miljö och träffa nya människor är också en del av semestern.

Men det finns ännu många — och då framförallt kvinnor — som trots att semestern varit lagstadgad i flera år, ännu aldrig haft semester. Närmast tänker jag på *småbrukarhustrurna*, för vilka det är omöjligt att ens för några dagar lämna sina sysslor, om det inte finns någon som kan ta vid i deras ställe. Husdjuren tar nämligen inte semester. Samma förhållande är det i flerbarnsfamiljerna, barnen behöver daglig tillsyn.

ria! Medan det vackra ljusa Cork, där S:t Patriks gata lyfter sig mot himlen i en våldsam backe, av främlingen ytligt genomströvas på några timmar var mina tre dar i Dublin högst otillräckliga. Där erfar man först en väldig spännvidd i tiden, från konstrikt arbetade guldsmycken från förkristen tid och med utsökt konst smyckade handskrifter från 600—800-talen till bittra och stolta minnen från frihetstidens olika epoker. Och man vandrar mellan underbart vackra offentliga byggnader från sent 1700-tal och tidigt 1800-tal — en i Irlands tragiska historia jämförelsevis lycklig tid.

Vilka problem sysselsätter då särskilt den unga republiken? Att de är många och ingalunda lätta skymtar redan vid ett flyktigt besök. Här skall endast nämnas ett, med vilket ett flertal andra på det närmaste sammanhänger, nämligen befolkningsproblemet. Irland hade för 100 år sedan 8 miljoner invånare — för närvarande räknar man endast 4 miljo-

Även om de ekonomiska betingelserna är sådana att man skulle kunna skaffa ersättare åt husmodern, är det oftast omöjligt att få tag i sådan hjälp. Inte därför att husmödrarna i dessa hem skulle vara absolut oersättliga, utan helt enkelt därför att de som kanske skulle vara villiga att vikariera för dem, inte vet om att de behövs eller inte vet hur de ska gå tillväga för att erbjuda sina tjänster.

Det finns husmödrar som av olika skäl inte har möjlighet att ha en heltidsanställning utom hemmet, men som med glädje skulle acceptera ett deltidsarbete. Dels för att känna sig mera "nyttiga" och dels också för att kunna tjäna sig en extra slant. Det bör vara en viktig angelägenhet för de olika

ner, av vilka nästan en tredjedel i Nordirland. Orsaken till denna våldssamma befolkningsminskning är i första hand emigration, främst till Amerika, nu även i stor utsträckning till England. Fortfarande täcker utvandringen hela befolkningsöverskottet. Härtill kommer en under senare år alltmer märkbar invandring till städerna från landsbygden. Man hade trott att jordreformen, som förvandlade arrendatorerna till gårdsägare, skulle hejda strömmen utåt, att den nyvunna självständigheten skulle verka eggande, men förhållandena pekar inte i den riktningen. Helt naturligt blir det också de kraftiga, unga och företagsamma som lämnar landet. Under flera år har en särskild kommitté arbetat på en utredning av emigrationsfrågan som nyligen framlagts. Hur de problemkomplex som sammanhänger med en onormal folkavtappning skall kunna lösas, förefaller vara ett av nuets mest angelägna ärenden.

SIGNE FREDHOLM.

Frågespalten

Om ni har bekymmer av något slag och ingen att anförtro er åt eller om ni känner er ensam och längtar efter kontakt, så kan ni skriva era frågor och funderingar till Frågespalten, Box 180 73, Stockholm 18 — och Sofia skall försöka svara.

*

KÄRA SOFIA!

Jag har en skolkamrat som bor i närheten av mig — hon flyttade hit för fem år sedan. I början var jag glad åt att få en vän från gamla tider i min närhet, men så småningom blev det bara tråkigheter av det. Hon är en orolig människa och kanske olycklig, jag vet inte. Men hon ställer till trassel genom att prata så mycket dumheter. Först och främst klagar hon jämt på man och barn och andra vänner, sedan — om man själv råkat säga något — går hon vidare och skvallrar för andra. Hon är inte dum, och så kan hon sätta

kommunerna att tillvarata denna latent arbetskraft, och närmast blir det väl hemhjälpnsnämnderna som bör få i uppdrag att organisera det hela. Man kunde också tänka sig, när denna form av semestervikariat kommit i gång, att det t. ex. länsvis upprättades en central, som vid behov kunde dirigera arbetskraften till de kommuner som av en eller annan orsak inte har tillräckligt med personal.

Denna s. k. frivilliga arbetskraft kunde inom kommunerna utnyttjas inte bara under semestertiden utan året om när så behövs, inte minst inom äldreomsorgen. Det skulle kunna bli till ovärderlig hjälp för alla dem som inte hemsysstrarna räcker till för.

Karla Gustavsson,

ihop det riktigt bra så att det låter som sanning, men det är en förvrängning som är värre än lögn. Vad skall man göra med henne? Jag har tänkt på att säga ifrån att jag inte vill se henne mer, men det är svårt för hon har inte gjort mig något direkt ont, och ofta bjudit mig och kommit med blommor på min namnsdag. Så hon vill nog vara vän. Jag går sällan dit till hennes familj, det är så bråkigt där, och hennes man ser inte ut som om han tyckte om att man kom. Barnen är söta men odygdiga och ganska mopsiga mot sin mamma. För pappa är de rädda. Jag är ogift, men tycker om barn, så jag har ingenting emot att hon tar någon av barnen med sig när hon kommer. Men det är långt ifrån att vilja se efter dem hemma hos dem, som hon bett mig om när hon skulle bort med sin man. Också det skulle jag gärna göra om jag inte hört att hon talar strunt om mig med andra. Det kan jag inte tåla.

Anna S—n.

Svar:

Den figur ni tecknat är inte ovanlig i verkligheten på alla orter i vårt land. I min barndom talades om en och annan som "sladdertacka" och man skrattade eller förargades åt en sådan person. Men jag minns inte att man avbröt umgänget. Det är ett farligt och allt för ovanligt steg. Hur blir det då för den oroliga själen som mister sitt fiskevatten!? Hon blir bitter och ond eller nedbruten. Nej, försök att bagatellisera hennes prat, och akta er själv för att ge henne någon godbit att föra vidare. Försök att få in henne på något verkligt intresse. Ni är kanske med i SKV eftersom ni skrivit till Sofia, och det vore väl en fin utväg att få er väninna med i föreningen och bli intresserad av vårt arbete. Kanske kommer hennes överskott på livskraft då att få ett utlopp som hon nu söker i skvaller. Ge henne en uppgift i styrelse eller kommittéer! Något praktiskt. Och låt henne prata — det hör tydligen till hennes typ. Men om ni är flera som kommit överens om att ta hand om henne, kan ni leda samtalet en aning åt rätt håll, d.v.s. om hon börjar att förtala någon. Försvara den frånvarande om ni kan, eller säg förmildrande ord — med humor. Var inte strängt moralisk, det brukar inte hjälpa. Få se om ni inte lyckas att förvandla henne till en ivrig medlem! Det verkar nämligen på er beskrivning som om hon vore en aktiv människa som vantrivs hemma, och som därför söker stoff utom hemmet. Och så länge hon är missnöjd innerst inne kommer hon att söka det dåliga eller olyckliga hos sina medmänniskor. Och tala om det! Försök nu att ge henne annat stoff. Hon som kan prata så bra, kanske blir en bra tidningsförsäljare! Alltså, dra er inte för att ibland se efter barnen åt henne — det kan också hjälpa henne att se sina medmänniskor i ljusare dager.

Sofia.

ETT ODEMOKRATISKT FN-BESLUT

(Forts. från sid. 5).

också ur den synpunkten att förbundet representerar kvinnor från öst och väst, kvinnor från länder som tillhör FN men även sådana som ännu står utanför organisationen.

USA-delegaten motiverade sitt utslutningsförslag med att KDV sänt en undersökningskommission till Korea, att förbundet brännmärkt användningen av lakterievapen, i mars 1952, att det i en rapport skrivit att kvinnorna i de koloniala och leroende länderna saknar politiska och sociala rättigheter och vanligtvis lever i stor fattigdom, samt att förbundet kritiserat FN och dess organ.

KDV:s memorandum fastslår att den verksamhet som åberopats för att utesluta KDV i själva verket är bevis för trohet mot de principer om arbete för fred, bättre levnadsförhållanden och kvinnornas likställighet som proklamerats i FN:s stadga. Det heter vidare i KDV:s memorandum:

"KDV har aldrig fört någon propaganda mot FN. Förbundet har tvärtom alltid betraktat FN som den organisation vilken kan och måste försvara de mänskliga rättigheterna och världsfreden. Detta framgår av att KDV alltid väddat till FN närhelst mänskliga och demokratiska rättigheter kränkts. Om KDV inte alltid uttryckt meningar som sammanfallit med en eller flera av FN:s medlemsnationers politik, eller om förbundet vid vissa tillfällen uttryckt konkret, konstruktiv kritik gentemot dess organ, så är det därför att förbundet utövat den rätt till objektivitet, uppriktighet och stimulans som icke-regeringsorganisationernas konferens alltid ansett väsentlig för de konsultativa organisationernas insats".

Omständigheterna kring KDV:s utslutning måste kritiseras även ur andra synpunkter. Först den 3 mars underrättades KDV om att den kommitté som granskat de 84 icke-regeringsorganisationernas förhållanden till FN hade beslutat rekommendera Ekonomiska och Sociala rådet att vid sitt 17:de sammanträde den 30 mars utesluta en av dessa organisationer, nämligen KDV. Detta meddelades KDV utan motivering. På fråga om orsaken svarades att kommittén behandlat saken vid slutet samman-

(Forts. å sid. 15).

Sparkcyklarnas eldorado

Vår gård är sparkcyklarnas eldorado. Från tio på morgonen till sex på eftermiddagen sparkar barnen i väg med gräshoppeskutt och ansenlig fart från den ena ändan av gården till den andra. Att de inte blir deformerade i kroppen är faktiskt märkligt, men de är alla väldigt runda och väl-skapta. Allt i allt finns där fem röda sparkcyklar vars flykt över cementen är obegriplig och meningslös som du-vornas glimtvisa flaxande under den blå himlen och dikterade av samma okända lagar. Från cykelstativen kan horden plötsligt med jubelskrin svärma över mot porten i vild kapplöpning för att sedan på en gång svänga tillbaka igen i en båge över mot sand-lådan. Där finns en liten krullhårig en med de härligaste svarta ögon, han är så liten att han inte kan tor-ka sig om näsan, inte desto mindre har han den praktfullaste sparkcykel, vars styre når honom till pannan och som han tuffar i väg på med dräpliga, våldsamt skrevande ansträngningar, alltid en halv gårdslängd efter de andra.

Där är en liten flicka vars mor gett henne en grön rosett i den ena sidan av pagehåret, och där är en pojke som heter Niels. Han har rött har och är cirka fem år. Han är själva förkroppsligandet av all spontan otämjbar energi. En virvelvind av livslust. När jag tänker på honom ser jag honom alltid stående på går-dens cement med armarna utsträckta mot sidorna, under höga rop snurran-de runt i en salig, yr piruett — en övning som jag väl någon gång måste ha sett honom utföra. Jag ser ho-nom med huvudet tillbakakastat, med barnets klara, genomstrålade hud

och ögonen slutna, liksom bländade av allt för mycket härligt ljus.

Hans själ sitter i de oroliga lem-marna och i ögonen, när han störtar i väg på sin sparkcykel kan hans själ alls inte hinna komma med, man kan se att han har glömt den och att den kommer tungt pustande efter honom.

De leker flygmaskin, snälltåg och båt. När de sitter i sandlådan på ett upp och nervant bord tornar böljorna upp sig kring dem, länder försvinner vid horisonten och länder dyker upp, och allting speglar sig i deras ansik-ten. De gräver och bygger hus. De sitter på huk i röda, gröna och blå overalls med kragen helt uppe om öronen och varje rörelse varje ögon-kast hos dem uttrycker den intensi-vaste, mest förtätade mening. Jag kan för mej själv gråla på dem och önska dem långt väck, därför att de-ras rop och skrik dagen igenom smäl-ler mot huset helt upp till de översta våningarna, och jag kan ställa mig i fönstret och se ned på dem och över-fallas av en förnimmelse som om jag befaun mig bak säkra galler i den trångaste bur. En hunger efter något för länge sedan glömt, som jag inte vet vad det är och aldrig skall få veta, något väsensskilt som bara är deras. När de tumlar om i den trån-ga sandlådan är där en fullkomlig gränslöshet över dem. En gränslöshet i deras obundna rörelser och den fi-naste, mest fullkomna gränslöshet i deras omedelbart återspeglade an-sikten och ögon.

Ser man på vuxna människor är där märken och fåror, ting bakom ögonen, avkrokar smygångar. Som i en trång bur står jag och ser ner

på barnen. Skaran gräver, händerna klappar, benen springer till och från i overallbyxor som där bak står ut från benen alldeles sabelformade av att kravla runt på knä. Huvuden hö-jes med glimt i ögonen och ivriga röster hojtar. Den lille krullhårige ram-lar omkull, han är väl tre år — två år yngre än alla de andra barnen, han är i vägen överallt. Han lägger sig på knä och försöker klappa slot-tet platt uppe i toppen med händerna så som de andra gör på sidorna. Han klappar fel! Bort med fingrarna! Han är helt oanvändbar. Han hämtar en sten, som han sett de andra göra, en stor väldig sten, så flott som aldrig någon annan sten, hans ben kröker sig nästan under honom medan han tumlar iväg med den i famnen. Som ett självständigt tänkande väsen dy-ker tungan fram ur munnen och om-besörjer avtorkningen av näsan. Han märker det helt enkelt inte. Världens flottaste sten! Han placerar den tungt ovanpå hela slottet.

Han förstör! skriker ivriga barnaröster. En flicka börjar gråta. Han blir förvisad, han får alls inte vara med och leka mera. Så går han bort i ett hörn och börjar för sig själv. Han glömmer. Han arbetar. Och den jordklump han tafatt kon-centrerar sig på blir i mina ögon större och flottare än de andra bar-nens. Något enastående. Något som m å s t e bli helt enastående och oli-ka allt annat därför att det är han som bygger det. Det blir inte något slott, för han vet inte vad slott är för något. Han bara bygger. Jag ser ut över stadens torn och finner inte make till byggnad. Det är något vä-senskilt från alla andra byggnader

som nu blir till. Gränslöst skrider han genom tid och rum medan han bygger. Med geniets skaparkraft går han förbi allt det hittillsvarande, därför att han inte känner det. Geniets förmåga till att skapa nytt består väl också i förmågan att kunna glömma allt gammalt. Med sina armar famnar han till sist hela jorden inför sina ögon. Jag måste ge upp försöket att följa honom. Jag kan inte föreställa mig vad det är han bygger, därför att jag är bunden av allt gammalt. Om pyramiderna inte funnes skulle han bygga dem. Större och bättre pyramider.

Nu, medan fruktträden blommar, får de också lov att komma ut om kvällen efter middagen. Just vid den vanliga middagstiden är där tomt i gården en halvtimme och runt omkring på cementen traskar en ensam pojke, vars far kommer hem från kontoret senare än andra fäder. Så kommer Niels med det röda håret ut på sin balkong.

— Nu kommer jag snart ner till dej, Kaj! ropar han.

Kaj ser inte ens upp. Han sitter på cementen med benen utsträckta framför sig och nacken böjd och ritat.

— Du skulle mycket hellre komma ner nu! svarar han. De klara stämorna låter som när Bodil Ipsen skrattar, det är som om barnen alls inte talade till varandra.

— Jag ska äta mat först, ropar Niels och har allaredan hängt på tre olika sätt över balkongräcket med benen ut genom gallren.

— Så ska du få se något skoj när du kommer! svarar Kaj allvarligt och arbetar med sin teckning.

Denna mottaglighet och trygghet! Man kan bombardera med ord utan att ändå träffa. Vuxna människors tal och uppförande är genomborrat med sonder och kartlagt in i de fjärmaste avkrokar av all världens psykologer, — barns psykologi är som de nakna strecken omkring Sydpolen på kartan, därför att ingen förstår dem. Jag har hört gamla sinnessvaga människor tala på fullkomligt samma sätt som de barnen, men sinnessvaga — dem som de vilda folkslagen behandlar med så stor respekt därför att "Gud" rört vid dem — är där ju heller ingen som förstår. Utforskat land. När man ser ner på barnen tycker man att man bättre förstår den gamla hunden, som kommer lusande in genom porten för att snusa i soptunnorna, än dem.

Man tycker att inga normala vuxna människor skulle ha möjlighet att säga saker till varandra på samma sätt som barn. Skulle man hos sig själv söka det tillstånd som ligger närmast måste det väl vara den första förälskelsen. Det ligger över barn just något av en besvarad förälskelses lyckliga välbefinnande. En förälskelse i deras egen värld, i varandra, i ljuset, luften, spade och sparkcykel.

När en mor sticker ut huvudet i köksfönstret och ropar på sitt barn

sker där en förändring med barnet i sandlådan. Man kan direkt se förändringen i dess ögon — som när en sömngångare väckes, så är det. När han svarar henne är han inte den han var för två sekunder sedan, inte den han har varit hela dagen bland de andra barnen. Det är som om någon droge i ett snöre som reser honom upp, gör honom medveten och sätter i gång ett stort maskineri till att frambringa tankar med, — andra tankar än hans.

Där finns också mindre barn i huset. Vi har dem i alla åldrar. På balkongen just vid sidan om min ligger där ett i en vagn. Det säger mig inte så mycket som de andra barnen, det är för litet. Dess mor och jag hatar varandra av fullaste hjärta. Det kan ligga en halvtimme och skrika taktfast och regelbundet som en höna som har lagt ett ägg. Efter en kvart kommer modern ut och försöker få det i sömn. Så går jag, fylld av den mest sadistiska skadeglädje, ut och betraktar hennes fåfänga ansträngningar. Jag står och ser över till deras balkong med ett alldeles bestämt leende som gör henne sjuk av galla. Jag har en gång sagt henne att hennes barn störde, och mitt leende säger tydligt: Att sånt folk ska ha lov att bo här! Det var en gång när barnet grät en hel timma utan att hon kom och jag försökte lugna det genom att säga vyssvyss och lullull och sånt som man brukar säga. Så kom hon ut och sade att jag skulle låta det sova. Jag tog till genmäle. Alldeles stel i ansiktet går hon nu runt och pysslar med det med händer som är hårda av fiendskap till mig på den andra balkongen.

Det intresserar mig inte så mycket som de andra barnen. Av och till kan det dock vara annorlunda. Det kan ibland slå upp ögonen med den självklaraste visdom, bara ligga på rygg, kikande på ingenting, den minsta lilla människa i en vagn, så avlägset att det egentligen inte kan kallas en människa. Med ett universum i varje öga och hela den blåa himlen i den svaga, framsträckta handen. En utöver alla gränser nående gränslöshet kan vila över det, som vore det själv ännu en del av universum, en vaggande stjärna mellan de andra stjärnorna.

Ibland ligger det stilla och sover i djup fred och ibland vaket i timtal, stirrande upp framför sig med lyftade ögonbryn och fingrarna i rörelse, som var det tillräckligt för många, långa liv, men ibland kan det rycka med armarna och öppna munnen till ett begynnande gnäll och likasom anstränga sig för att se något.

Det hör också till de helt obegripliga tingen. Det kan vara som en förväntan i det. Ännu mera. En livets och glädjens korsfästelse, där poängens i korsfästelsen inte är lidandet utan den symbol som har kunnat hypnotisera folkslagen i tusende år: de utbredda armarna, den öppna, mottagande famnen.

ETT ODEMOKRATISKT FN-BESLUT

(Forts. från sid. 13).

träde och avböjde att förklara sina skäl. Dess rekommendation antogs alltså i Ekonomiska och Sociala rådet utan att KDV fatt tillfälle att framlägga sina synpunkter. Inresevisum till USA för KDV:s representant vägrades henne till den 18 mars, och när hon äntligen fick det åtföljdes det av bestämmelser som helt begränsade och försvarade hennes möjligheter att utföra sitt uppdrag.

KDV fick således varken tid eller möjlighet att föra sin talan inför de berörda nationernas delegationer.

Sammanfattningsvis konstaterar KDV:s memorandum att hela detta ingripande mot KDV skapar ett ytterst farligt prejudikat för andra icke-regeringsorganisationers ställning och föreslår den nämnda konferensen i Genève att anta en resolution vari man bl. a. skulle föreslå Ekonomiska och Sociala rådet att i samråd med icke-regeringsorganisationerna själva utarbeta en fullständigare status för dessa, så att de får möjlighet att ständigt bättre fylla sin viktiga uppgift att vara folkens egen röst i FN. Om uteslutning av en organisation föreslås, skall den underrättas i god tid, få veta orsakerna och tillåtas yttra sig innan förslaget kommer upp till avgörande.

Den speciella konferensen av icke-regeringsorganisationer godkände enhälligt en rapport som visar att den betraktar frågan om dessa organisationers ställning — utan att nämna KDV — som mycket allvarlig. Det är skäl förmoda att denna händelse gjort alla organisationer och kretsar i övrigt, vilka ärligt vill stödja FN, mer vaksamma och mer medvetna om att FN-organisationens styrka och eftersträfvade universalitet i fredens intresse måste grundas på och främjas genom respekt för FN-stadgans principer och helhjärtad anslutning till deras tillämpning.

Bland internationella kvinnoorganisationer som har konsultativ ställning i FN märks:

Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet.

Internationella Kooperativa Kvinnogillesalliansen.

Kristliga föreningarna för unga kvinnor.
Internationella yrkeskvinno federationen.
Internationella Kvinnoalliansen.

7. Nästa dag lämnade han sin trasiga rock hemma och sa: "I går var det en flicka som förbarmade sig över mig och lagade middagsmaten. I dag kanske hon vill laga min rock?"

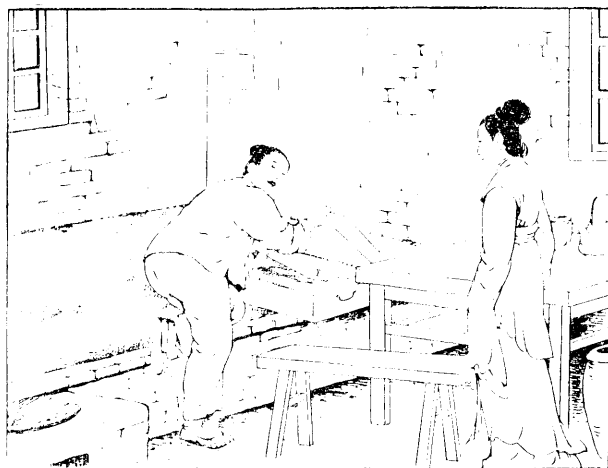
8. Med avsikt kom han hem tidigt och kikade in genom fönstret.

9. En vacker flicka satt och lagade hans rock. Och tavlan var tom — ett papper med ingenting på.

10. Chuang rusade in och tog flickan i hand. "Var så snäll", bad han, "och gå aldrig mer tillbaka till tavlan!" Hon samtyckte flygt. "Du är god och hederlig", sa hon. "Jag ska stanna hos dig".

11. Utom sig av förtjusning tog Chuang den tomma tavlan, rullade ihop den och läste in den i en kista.

12. De knäböjde framför härden och lovade högtidligt att vara man och hustru.

Våra trofasta medarbetare:

Det kollektiva arbetet ger bästa resultatet

Vi fortsätter presentationen av våra trofasta medarbetare ute i byggena. Den här gången startar vi i Värmland och tar tre ur högen av brev.

I Karlstad är det fru **Greta Petersson** som är ansvarig för tidningen och hon säger:

"Vi har tagit för vana att arbeta kollektivt med försäljningen av Vi Kvinnor. Vi träffas vid 7-tiden på kvällen på någon bestämd plats, exempelvis vid Ankersbron, fördelar tidningarna och börjar gå runt i husen och knacka dörr. När vi är färdiga med försäljningen träffas vi hos någon av våra medlemmar till en kopp kaffe och då utbyter vi erfarenheter från arbetet och har det gemutligt. Alla har vi kunnat konstatera att tidningen är mycket omtyckt och själva tycker vi att det kollektiva arbetet med försäljningen är det som ger bästa resultatet. Så om det tillåtes vill jag gärna råda de avdelningar som ännu inte prövat den metoden att nu i höst följa vårt exempel. Att det lönar sig kan vi garantera".

Från **Ambjörby** skriver avdelningens ordförande, fru **Ellen Eriksson**:

"I vår avdelning är det kassören, fru **Hanna Bergemar**, som ansvarar för att tidningens finanser skötes på rätt sätt. Arbetet med prenumerantvärkning och lösnummerförsäljning är hela styrelsen ansvarig för. Men ni vet vad det betyder att ha en svarsmedveten och driftig kassör! Självt säger hon att det går bra att sköta finanserna, för alla avdelningens medlemmar är duktiga att 'dra till kassan', så där flyter alltid in mer än jag betalar ut. Vår senaste offentliga festtillställning blev åter en fullträff, vi hade kostnader på 2.300 kronor men klarade ändå ett netto på 650 kr. Så nu har fru Bergemar skickat in 120 kr. till på förbundets giro — för det skall vi ha ytterligare 12 andelar i Vi Kvinnor!"

I två år har **Anna Sundberg** varit **Torsbyavdelningens** kommissionär och skött arbetet med den äran. Avdelningens ordförande understryker att fru Sundberg dessutom har flera kommunala uppdrag, bl. a. är hon ledamot av barnavårdsnämnden på orten och gör ett gott arbete där.

Greta Petersson, Karlstad och Hanna Bergemar, Ambjörby.

Martha Larsson, Halmstad och Anna Sundberg, Torsby.

Maj-Britt Ehrnberg, Eskilstuna och Ella Samuelsson, Västerås.

Ida Persson, Hällekis och Ida Almstedt, Gäddede-Valbo.

Från HALMSTAD

har vi fått ett långt brev, signerat av avdelningens ordf., fru **Hilma Andersson**:

"Vår SKV-avdelning i Halmstad vill uttrycka sitt varma tack till redaktionen för idén att presentera de

duktigaste kommissionärerna på detta sätt. Vi är glada över att vi på detta sätt kan få hylla den som genom alla åren lagt ner ett så förtjänstfullt arbete för vår tidning här i staden. Allt sedan avdelningen bildades har fru **Martha Larsson** varit huvudkommissionär för Vi Kvinnor och lagt ner ett stort arbete på att få den spridd här. Tack vare hennes energiska arbete är det som var avdelning kan ståta med ett så gott resultat ifråga om lösnummerförsäljningen som vi verkligen gör. Hon har ett så strålende gott humör och är alltid så villig att själv ta på sig arbetsuppgifter att hon stimulerar oss alla. Därtill bidrar också hennes grundmurade tro på var uppgift i det godas tjänst. Därför vill vi ta tillfället i akt och ge henne var honnör för det arbete hon under åren som gått nedlagt på vår tidning. För närvarande går lösnummerupplagan genom kassörens förmedling till försäljarna, sedan vi beslutat att ta fru Larssons krafter i anspråk för andra uppgifter inom avdelningen. Men vi vet att det är fru Larsson som utfört det värdefulla förarbetet och det vill vi, styrelsen och alla medlemmar, tacka henne för".

I ESKILSTUNA

är man också glad över att få presentera sin bästa tidningsförsäljerska. Det är fru **Maj-Britt Ehrnberg** och hennes kamrater i styrelsen skriver:

"Maj-Britt Ehrnberg är bäst på plan här. Förutom sina obligatoriska 15 ex. säljer hon ofta också av kamraternas upplagor om de själva är förhindrade. Eventuellt överblivna tidningar blir aldrig länge osålda om fru Ehrnberg får dem i handen. Hon är just den sorten som vi skulle behöva många av: käck och frimodig och aldrig rädd för att ta på sig uppgifter. — Det är väl ingen konst att sälja Vi Kvinnor, brukar hon säga — den säljer sej ju själv! Av julnumret t. ex. sålde hon ensam 50 ex. Och detta fast hon i flera månader bott i kappsäck därför att familjen låtit reparera sitt hus från källare till tak och fru Ehrnberg, jämsides med hushallsbestyr och aktivt föreningsarbete också hunnit med att vara både mursmäcka, malare och hantlangare!"

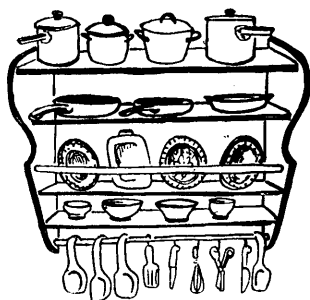
Ansvarig för tidningens spridning i VÄSTERÅS

är fru **Ella Samuelsson**. Om henne berättar hennes medarbetare att hon har många järn i elden, bland annat tillhör hon avdelningens teatergrupp. När tidningen ska ut brukar hon organisera kollektiv försäljning och det är ett bra sätt tycker hon. Tidningen är lättsäld, folk tycker om den, säger hon.

I HÄLLEKIS

har vi ingen SKV-avdelning, men däremot en trofast kommissionär för var

Hemma i köket:

Äpplen, äpplen, äpplen...

Desseter där frukt eller bär ingår som en viktig beståndsdel hör till de populäraste. Det är härliga saker man kan åstadkomma av svensk frukt och eftersom vi ännu en tid framåt kan glädja oss åt sådan till någorunda rimliga priser tycker vi det passar bra att ge några beskrivningar på goda efterrätter där äpplet är det viktigaste. Många goda efterrätter kan man för övrigt bjuda på under vintermånaderna om man skaffat sej ett lager av äppelmos.

Några av de beskrivningar som vi ger här är hämtade från "Älsklingsefterätten", den lilla utmärkta receptsamling som utkom på väskanten som nr 3 i serien FIB:s hemböcker.

tidning. Det är fru **Ida Persson**, som i flera år sålt 65 ex. av varje nummer av Vi Kvinnor. Ibland ökar hon också upplagan till 75 ex. när hon anser att hon har tid och möjlighet att komma ut med den. Fru Persson hör till de där underbara kommissionärerna som man aldrig någonsin behöver påminna om redovisningen — den kommer punktligt som ett urverk. Det ligger både redaktionen och expeditionen varmt om hjärtat att få säga fru Persson ett tack för hennes ihärdiga trogna arbete för vår tidning. På en plats där vi inte har någon avdelning måste det ju vara förbundet med särskilda ansträngningar att få ut tidningen i en så pass stor upplaga.

Till bästa försäljare i sitt område har avdelningen i Gävle-Valbo korat fru **Ida Almstedt**, som alltsedan avdelningen bildades i februari 1949 har sålt Vi Kvinnor. Fru Almstedt säger att hennes köpare tycker om tidningen, vilket enligt hennes mening bäst bevisas av att många blivit prenumeranter för att vara säkra på att få varje nummer.

God äppelpudding

6—8 stora, syrliga äpplen, 2 dl socker.

SMET: 1 msk smör el. margarin, 1 msk vetemjöl, 2 dl mjölk, 1 ägg, ½ dl socker 2 msk kallt smör, 2 msk konjak eller rivet skal av 1 citron el. 1—2 tsk vaniljsocker.

Skala och kärna ur äpplena, skär dem i halvor, rulla dem i socker och ställ ner dem tätt i en väl smord, eldfast form. Ställ in formen i god ugnsvärme 225—250 gr. i ca 15 minuter.

Fräs smör och mjöl tillsammans i en gryta och späd med mjölken till en tjock sås. Arbeta såsen slät och blank och låt den koka några minuter. Låt mesta hettan gå bort, rör sedan ner ägg, socker, smör och konjak eller något av de andra smaktillsatserna.

Häll såsen över äpplena i formen och grädda äppelpuddingen i rätt svag ugnsvärme 175—200 gr. i ytterligare ca 15 minuter. Strax innan puddingen är färdig strör man över litet socker.

Äppeltårta med maräng

(8—10 portioner).

SMET: 2 ägg, 1 dl vatten, 2 ½ dl socker, 3 dl vetemjöl, 1 ½ tsk jästpulver.

FYLLN.: Äppelkompott.

MARÄNG: 2—3 äggvitor, 4—6 msk socker.

Vispa ägg och socker pösigt och sätt till vattnet. Blanda mjöl och jästpulver och arbeta in i smeten. Häll ner smeten i en väl smord och mjölad, stor och plan rund form, grädda kakan i medelgod ugnsvärme 200 gr ca 30 minuter, tills den fått vacker färg och är genomgräddad. Prova kakan med vispsticka och stjälp upp den på brödgaller att svalna.

Lägg sedan upp kakan på ett eldfast fat och nagga den tätt med en vispsticka. Täck kakan med ett tjockt lager äppelkompott och häll över litet extra lag.

Vispa så äggvitorna till mycket hårt skum och fortsätt vispningen ytterligare några minuter. Rör försiktigt ner sockret och bred ut marängmassan över kakan. Grädda tårten i rätt svag ugnsvärme 175—200 gr, tills den fått vacker färg. Servera äppeltårten ljum eller kall med vaniljsås eller till starkt, nykokt kaffe.

Med detta slutar vi för den här gången och återkommer i nästa nummer med flera av våra trogna medarbetare. Det gläder oss att så många avdelningar uttrycker sin tillfredsställelse över att på detta sätt få ge en hönör till sina bästa tidningsförsäljare. Det visar att arbetet med att få ut tidningen till ständigt nya läsare uppskattas till sitt rätta värde.

Enkel äppelmaräng

(4 portioner).

6—8 medelstora äpplen, 1—2 dl vatten, 1—1 ½ dl socker.

MARÄNG: 2 äggvitor, 1 ½ dl socker.

Skala och skär äpplena i rätt stora klyftor, koka klyftorna mjuka i litet vatten och socker och lägg sedan ner dem i en smord, eldfast form.

Vispa äggvitorna till mycket hårt skum och fortsätt vispningen ytterligare några minuter. Blanda försiktigt ner sockret och bred ut marängmassan över äpplena i formen. Grädda så i rätt svag ugnsvärme 175—200 gr tills marängen fått vacker färg. Strö gärna lite socker över marängen innan den sätts in i ugnen, så blir den som glaserad. Servera äppelmarängen ljum med eller utan vaniljsås.

Fransk äppelpudding

(6—8 portioner).

8 stora, syrliga äpplen.

SMET: 200 gr smör el. margarin, 2 ½ dl socker, 4 äggulor, 4—6 bittermandlar, 2 ½ dl skorpmjöl.

Skala och skär äpplena i mycket tunna klyftor. Rör smör och socker pösigt. Mal mandeln och blanda den med skorpmjölet. Tillsätt äggulorna en i taget i smeten och rör sist ner skorpmjölet.

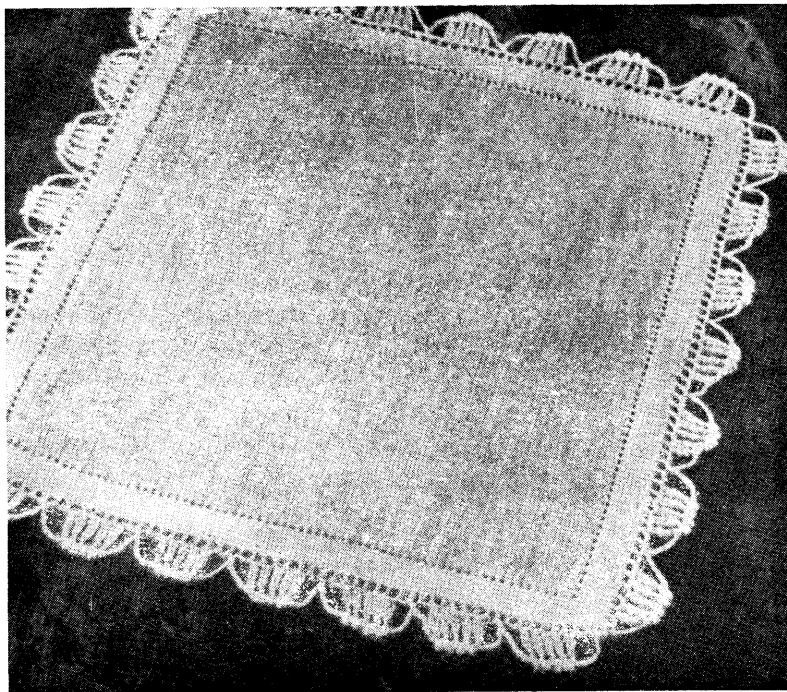
Smörj en eldfast form och bred ut ett tunt lager smet över botten i den. Täck smeten med ett lager äppelklyftor och fortsätt så att fylla formen med tunna lager av smet och äppelklyftor växelvis. Se till att översta lagret blir smet.

Grädda äppelkakan i medelgod ugnsvärme 200—225 gr tills den fått vacker färg och äppelklyftorna blivit mjuka. Servera puddingen avsväljad med vaniljsås eller vispgrädda.

Äppelknyten

150gr smör el. margarin, 1 dl socker, 1 ½ ägg, 4 ½ dl vetemjöl, 1 dl sötmandel, ½ dl socker, 4—6 lösa äpplen.

Rör fett och socker vitt och pösigt, tillsätt ägg och arbeta in mjölet. Låt degen vila på kallt ställe. Mal mandeln och blanda den med sockret. Skala äpplena och ta ur kärnhusen med äppelpipa. Nagga äpplena med gaffel. Kavla ut degen och sporra av den ut lagom stora fyrkanter. Placera äpplena på dessa, fyll hålen med mandeln och sockret, vik upp fyrkantens hörn mot varandra och tryck till. Degen skall helt täcka äpplet. Pensla knytena med ägg och strö på pärlsocker och hackad mandel. Ställ dem på plåt och grädda i varm ugn tills de fått vacker färg och äpplena är alldeles mjuka. Ugnsvärme: 275—300 gr. Gräddningstid: 30—40 min.

Uddspets

Förkortningar: lm. = luftmaska, st. = stolpe.

Material: DMC virkgarn nr 60.

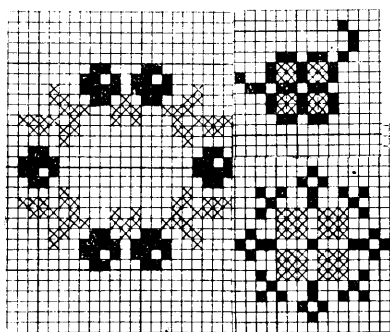
1:a varvet: 1 stolpvarv med 1 omtag om nålen, 1 lm. mellan st.

2:a varvet: Börja i hörnet och fäst tråden, 8 lm., 3 omtag om nålen, drag igenom 3 ggr, 3 omtag, drag igenom alla maskorna, 3 lm., fäst i den första lm., 3 omtag om nålen, drag igenom 3 ggr, 3 omtag, drag igenom alla maskorna, 3 lm., låst i första maskan, upprepa så det blir 5 dubbelstolpar, 2 st. i varje hal, 8 lm., fäst efter 2 st., 8 lm., o. s. v.

Förberedelser...

Så är da hösten oåterkalleligen här och händer det att den bjuder på en hel solskensdag tar man emot den som en oväntad gåva, rena glada överraskningen. Vi stoppar i barnen lite extra vitaminer och är vi kloka tar vi en dos själva också, för sommaren som gick var osedvanligt snål på solsken. Och så försöker vi skapa värme och trevnad inomhus medan vi för varje vecka som går märker hur dagarna blir allt kortare. De mest optimistiska börjar redan räkna: så och så många veckor kvar till jul och nyår — sedan vänder det och man går mot ljusare tider! De ser senhösten som en brant backe; när de bara knogat uppför den tycker de det värsta är överstandet.

Men hösten har också sina behag. Det blir fart på föreningslivet, vi samlas till intressanta diskussioner och till glada kamrattliga sammankomster och fester. Och vi lyssnar på radio om kvällarna — och kopplar av. På kvinnors vis sker det med något i händerna: en stickning eller en virkning eller broderi. En och annan gör kanske till och med allvar av den föresats hon fattade vid jultider i fjol: att i god tid förbereda julgåvorna. Just de där gåvorna med en liten personlig prägel över, som är så ro-

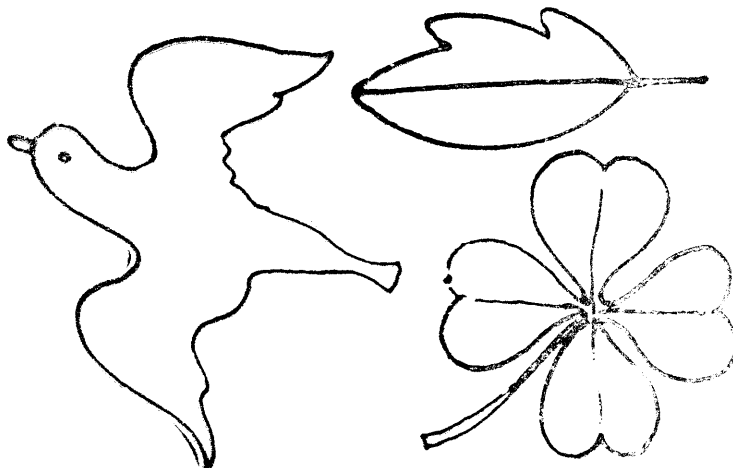
liga att ge och få och som är mest barmhärtiga mot portmonnän.

För den som tycker om att virka eller brodera kan kanske de här tip-

sen vara till hjälp. Den lilla tabletten i linne, fallad med en enkel halsöm och försedd med en virkad udd i kanten, är verkligen söt och kräver inte mycket tid att göra. Ett annat förslag är att man pryder en liten duk eller tablett med ett korsstygnsmotiv i ena hörnet. På bilden ser ni tre olika motiv, som alla utföres i två färger. Vad slutligen duvan, lyckoklövern och det lilla stiliserade bladet beträffar kan ni med hjälp av kalkeringspapper överföra dem direkt från tidningen till tyget och sy motiven med konturstygn. Eller varför inte mala exempelvis duvan på tyg! Det är ingen konst. Man klistrar motivet på en lit ganska kraftig kartong och skär sedan ut det med en vass kniv så man får en schablon. Sedan är det bara att lägga denna över tyget och med en fin pensel fylla i färgen. Tryckfärg som håller i tvätt finns att köpa hos färghandlaren.

Beskrivning på uddspetsen finner ni här ovan.

PIA.

Denna näpna barntrupp var med och förgyllde den trevliga fest som V:a Lundby- och Bjurslättavdelningarna i Göteborg anordnade på försommaren och som blev en verklig fullträff. Men så hade också medlemmarna jobbat bra för festen både i V:a Lundby och Bjurslätt, intygar man från den förstnämnda avdelningen. Det tror vi gärna, ty det är ju bara genom arbete man når några resultat.

Kvinnokampanj för kollektivtvätt

Sundbybergsavdelningen av SKV har till de kommunala myndigheterna i staden överlämnat en framställning med 580 namnunderskrifter om kollektiv maskintvätt. Framställningen erinrar om att staden alltjämt har ett stort antal äldre fastigheter inom vilka tvättstugefrågan är ytterst miserabelt ordnad. Lokalitetserna är undermåliga, och om några maskinella anordningar kan det inte bli tal. Ar-

betet med tvätten blir sålunda en tung arbetsbörda för husmödrarna.

Den genomförda namninsamlingen var närmast en begränsad opinionsundersökning, heter det i skrivelsen. Denna tyder dock på att en praktiskt taget enhällig opinion bland husmödrarna ställer sig bakom kravet.

Stockholmsdistriktet

av SKV anordnar den 20 november en stor basar i Rålambshovsskolan. Syftet är att få in medel för distriktets studieverksamhet under vintern. I distriktets samtliga avdelningar arbetar medlemmarna för högtryck med förberedelserna. Mattor väves, korgar flätas — ja, de duktiga kvinnorna syr till och med slipsar. För att inte tala om alla dem som med hjälp av garn och stickor tillverkar fina yllekofter och jumprar och pullovers. Och naturligtvis broderas det också. Så det lönar sej för stockholmarna och vännerna i omnejden att reservera kvällen den 20 för SKV-kvinnornas basar.

Vackra hemvävda gardiner

i droppdräll, myggtjäll och tuskaft. Begär prov och prisuppgifter från: Sara Sundberg, Kolargatan 6 c. H O F O R S, telefon: 570.

Tidningen VI KVINNOR
i demokratiskt världsförbund
Utgivare: Andrea Andreen
Redaktionskommitté:
Valborg Svensson, Birgit Ehrén

★
Utkommer med nio nr pr år.

Prenumerationspris per år:
Kr. 4:—.

Lösnummer 50 öre (kommissionärer antagas).

★
Postgiro: 513 23, Box 180 73,
Stockholm 18.

Svenska Kvinnors Vänsterförbund.

Förbundsstyrelsens lokaler är
belägna i Kungsgatan 79,
Stockholm. Tel. 53 19 61

Tryckeri AB Mercur, Stockholm 1954

Lyssna på KDV:s radiosändningar!

För de av våra läsare som behärskar främmande språk är det varje måndag tillfälle att höra KDV:s egna radioutsändningar från Berlin. Här ges skildringar från kvinnorörelsen i olika länder, intervjuer med kvinnor, rapporter om kvinnoaktioner i olika delar av världen o. s. v. Sändningstiderna är:

- Kl. 19.00 — på franska språket
- " 19.10 — på tyska språket
- " 19.20 — på engelska språket
- " 1.03 — på spanska språket
- " 1.13 — på engelska språket

Väglängd: Berlin (kortvåg) 41,96 m.
Obs! att sändningarna sker på måndagskvällarna.

Ur innehållet:

Elisabeth Tamm:

Rättvisa åt Folkrepubliken Kina 2

Rut Adler:

Deras glädje blev vår .. 3

Margit Lindström:

Ett odemokratiskt FN-beslut ..... 4—5

Dominique Desanti:

Intervju med Irène Joliot-Curie 6

Märta Lindberg:

Där seriemagasinet är ett okänt begrepp ..... 7—8

Signe Fredholm:

Den okända ön ..... 10—11

Karla Gustavsson:

Småbrukarhustrurnas semesterfråga 12

Våra trofasta medarbetare 17

Novell, frågespalt, sömnad, mat m. m.